

TRETIA KAPITOLA

DETERMINANTY A KONŠTRUKTY KRIMINÁLNO-POLICAJNÉHO POZNANIA

„Keby tu nebolo nič, čo by ich spájalo, bol by záver celkom ľubovoľný.“

Princíp kauzality umožňuje presiahnuť zmyslovú skúsenosť. Ak pozorujeme, že v časovej a priestorovej súvislosti sa dva druhy udalosti stále vyskytujú spolu, vzniká dojem kauzálneho spojenia, očakávanie, že obidve udalosti nastanú spolu. Takto vytvorená subjektívna predstava, že tak to je nevyhnutné, je len psychologickým následkom zvyku. To, že nejaká udalosť v nejakom prípade predchádza inú udalosť, ešte neznamená, že jedna je príčina a druhá je následok. Ich spojenie môže byť ľubovoľné a náhodné. Nemusia tu byť dokonca dôvody, aby sa z objavenia jednej usudzovalo na druhú. Až tlak empirického zvyku vytvára súvislosť. Všetky závery zo skúsenosti sú teda následkami zvyku, nie rozumovej činnosti. V týchto súvislostiach je zvyk hlavným vodidlom ľudského života. Táto jediná zásada robí skúsenosť užitočnou a spôsobuje, že v budúcnosti je predpokladaný podobný sled dejov, ako boli tie, ktoré sa objavili v minulosti. Bez vplyvu zvyku nie je poznané nič okrem toho, čo je bezprostredne prítomné v pamäti a dané zmyslom. Z toho vyplýva, že nie je možné prispôbiť prostriedky účelom a použiť prirodzené sily na dosiahnutie nejakého účinku.¹⁶⁵

1. Determinant – kategória teórie kriminálno-policajného poznania

Každé ľudské konanie je ovplyvnené celým radom determinantov, ktoré v konečnom dôsledku určujú jeho výsledok a efekt.¹⁶⁶

¹⁶⁵ KICZKO, L. *Dejiny filozofie*. 2. vyd. Bratislava : SPD, 1996, s. 76 – 78.

¹⁶⁶ Základ slova determinant pochádza z latinského názvu *determinare*, čo v preklade do slovenského jazyka je možné interpretovať slovesom „určovať“. Slovník cudzích slov vysvetľuje termín „determinácia“ ako zákonitú závislosť vecí a javov (príčinnú podmienenosť a zákonitú závislosť vecí a javov) – kauzalitu.

Permanentné poznávanie determinantov tvorí neoddeliteľnú súčasť realizácie kriminálno-policiajného poznania. Túto skutočnosť potvrdzujú aj výstupy z procesov aplikovaného výskumu, ktoré sú orientované predovšetkým na skúmanie a hodnotenie:

- kriminálnych aktivít (kriminalita, trestné činy) vo vzťahu k realizácii kriminálno-policiajného poznania;
- uplatňovania kompetencií na úseku poznávania aktivít kriminálnych skupín (participácia príslušníkov polície na plnení úloh na úseku kontroly kriminality);
- kontextov, t. j. determinantov mimo kriminálno-policiajného poznania (policiajného konania), ktoré však determinanty kriminálno-policiajného poznania ovplyvňujú;
- obsahu, t. j. realizácie (priebehu) a funkcií kriminálno-policiajného poznania (policiajného konania);
- výstupov, ktoré vznikajú ako produkt kriminálno-policiajného poznania (policiajného konania).¹⁶⁷

V procese kreovania teórie kriminálno-policiajného poznania tieto interpretácie akceptujeme. Konkrétne kategóriu determinanty (ontologický, gnozeologický charakter) sme subsumovali do metodologického tezauru kreovanej teórie. Rešpektujúc potreby praxe a teórie termínom **determinanty kriminálno-policiajného poznania označujeme súhrn podmienok a situácií, ktoré v konkrétnom prostredí rôznou intenzitou ovplyvňujú jeho realizáciu a výstupy.**

Determinanty kriminálno-policiajného poznania predstavujú časť konkrétnej reality. Ich vonkajší prejav má javový objektívny a subjektívny charakter. Vnútorne prejavy určujú ich objektívnu a subjektívnu podstatu. Týmito skutočnosťami je zvýraznená potreba poznávať (skúmať) a vysvetľovať determinanty z pohľadu kauzálnej závislosti v systéme realizácie kriminálno-policiajného poznania. Je to praktický prístup, pretože určitý vstupný determinant je možné poznávať ako príčinu určitého dôsledku.

¹⁶⁷ V aplikovanom výskume, ktorý realizujú pracovníci A PZ (napr. katedry kriminálnej polície, vyšetrovania), sú skúmané (získované a vysvetľované) nielen zložky (elementy), ktoré tvoria štruktúru policiajných činností, ale aj ich vlastný priebeh. Osobitná vedecká pozornosť je zameraná na poznávanie determinantov pôsobiacich vo východiskových štádiách a štádiách plnenia ustanovených úloh pri dosahovaní cieľa. Je to tak preto, lebo toto poznanie ovplyvňuje výstupy – výsledky a efekty z ich realizácie a pod.

Názorne uvedené závislosti je možné zvýrazniť pri hodnotení výstupov, ktoré sú dosiahnuté plnením konkrétnej úlohy. Výstup (výsledok, efekt) z kriminálno-policajného poznania je dosiahnutý aktivitami funkčných policajných zložiek, v ktorých pracujú odborne erudovaní, vhodne motivovaní príslušníci a pracovníci. V tomto prípade sa predpokladá kauzálna závislosť medzi funkčnosťou zložiek, vnútornými pohnútkami konať, chcením a odbornosťou realizujúcich subjektov a dosiahnutými výsledkami a efektmi.

Uvedomujeme si, že tento príklad je interpretovaný v zjednodušenej forme. V skutočnosti sú tieto interakcie zložitejšie (komplikovanejšie), a to preto, lebo kriminálno-policajné poznanie (procesy kriminálno-policajného poznania) má multifaktorovú povahu. To znamená, že jeden determinant môže spôsobiť viac dôsledkov a, naopak, jeden dôsledok môže byť ovplyvňovaný viacerými determinantmi. Objektivitu uvedených konštatácií je možné potvrdiť postupmi, ktoré sú akceptované pri vedeckom skúmaní determinantov kriminálno-policajného poznania. Jedným z postupov je, že je **izolovane skúmaný vzťah medzi konkrétnym informačným produktom a jedným determinantom**. V tomto postupe je existencia iných determinantov akceptovaná, no len v štádiu konštatácie (určite existujú), iné nie sú hodnotené, to znamená, že sa neurčuje ich vzájomné pôsobenie, predovšetkým miera ich intenzity (napr. týmto prístupom sa už neskúmajú subjekty muži, ženy, vek, čas, miesto a pod.). Tento prístup má predovšetkým teoretický akcent. Je to tak preto, lebo hodnota objektivity nadobudnutého poznania vykazuje určitú nejednotnosť, a preto je potrebné upresňovať ju ďalším skúmaním. V konečnom dôsledku sa to nepriaznivo odráža pri praktickom využívaní takto získaného poznania. Z iného uhla pohľadu – konkrétna „izolovaná“ orientácia na určitý determinant vytvára predpoklady na jeho precízne skúmanie (poznanie interdisciplinárne, multidisciplinárne). V praxi vykazuje akceptácia tohto prístupu relevantnosť napríklad pri skúmaní identity determinantu.

Výraznejšie hodnoty objektivity sú dosahované, ak je **kauzalita skúmaná a vysvetľovaná zo statických (konkrétnych) závislostí medzi determinantmi a informačnými produktmi kriminálno-policajného poznania**. Tým je možné poznávať rôzne druhy korelácie (vzájomného vzťahu medzi premenlivými znakmi alebo vlastnosťami dvoch alebo viacerých javov), pri ktorých sú rešpektované statické alebo pravdepodobnostné závislosti (tesnosť vzťahov alebo

intenzita vzťahov a pod.), a využívať metódy empirického statického vyhodnocovania a metódy faktorovej analýzy.

Výhodou tohto prístupu je, že statické závislosti je možné presne identifikovať, a to interakciu determinantov a výstupov kriminálno-polícijného poznania (v konkrétnom štádiu ich realizácie).¹⁶⁸ Faktorovými analýzami je možné skúmať podmienky a vplyvy – príčiny a okolnosti, ktoré pôsobia na realizáciu kriminálno-polícijného poznávania. Pri skúmaní týchto závislostí je odporúčané akceptovať zásadu, že determinanty a zložky kriminálno-polícijného poznania sú konkrétne, a to predovšetkým vo vzťahu k atribútom, ktorými sú čas, miesto a miera pôsobenia. To v konkrétnej syntéze potvrdzuje, že akceptovanie tohto prístupu má výrazný pragmatický charakter (je zosúladený predovšetkým s potrebami operatívnej praxe). Dosiahnuté výsledky tohto poznania je možné priamo (bez ďalších úprav) použiť v praxi. Tieto skutočnosti dostatočne poukazujú na to, že pri akomkoľvek poznávaní (najmä pri vedeckom) je potrebné akceptovať sledovaný účel.¹⁶⁹

Realizácia kriminálno-polícijného poznania je determinovaná konkrétnymi formami, druhmi, typmi faktorov, rôznou intenzitou a pod. Túto skutočnosť je možné využívať pri strategickom rozvoji tejto špecifickej činnosti. Osobitne pri modelovom projektovaní kriminálno-polícijného poznania (najmä procesov). Pri tejto činnosti je vhodné akceptovať, že:

- objekty modelovania môžu byť javy a procesy reálneho sveta a logicky (konceptne) zdôvodnené predstavy;
- každý objekt (originál) má rôzne vlastnosti, vzťahy a väzby medzi svojimi prvkami a na okolie, z uvedeného dôvodu sú modelom zobrazené len niektoré z nich (neexistuje jeden, v ktorom sú podchytené všetky vlastnosti reálneho objektu);
- na základe modelu je možné charakterizovať reálny objekt, predvídať alebo optimalizovať jeho správanie alebo vysvetliť jeho príčiny.

Výsledky aplikovaného výskumu potvrdzujú, že prostredie, v ktorom je realizované kriminálno-polícijné poznanie, má dominantné postavenie pri jeho adekvátnom systémovom skúmaní a vysvetľovaní. Zjednodušene povedané, pri

¹⁶⁸ CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výskumu: Základy kvantitatívneho výskumu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2010, s. 24, 265.

¹⁶⁹ BARIČIČOVÁ, L. Analýza determinantov riadenia policajnej organizácie. In *Policajná teória a prax*. 2011, č. 1, s. 11.

tejto činnosti je potrebné brať do úvahy všetky okolnosti, príčiny a podmienky, ktoré realizáciu tejto špecifickej policajnej činnosti ovplyvňujú a sú s ňou v kauzálnej súvislosti.

1.1 Prostredie realizácie kriminálno-policajného poznania

Výstupy z výskumov potvrdzujú, že kriminálno-policajné poznanie je určované interakciou medzi realizátormi a subjektmi kriminálnych aktivít, ktorá v konkrétnom časopriestore existuje pôsobením rôznych determinantov (faktorov). Na jednej strane stojí príslušník polície, teda iniciátor – realizátor kriminálno-policajného poznania. Na druhej strane je poznávaný jav (kriminálna aktivita, podozrivý, obvinený, obeť, svedok atď.), ktorý má byť touto činnosťou identifikovaný (poznávaný).¹⁷⁰

Tieto všeobecne formulované konštatácie je možné využiť pri zodpovedaní otázky: „Čím sa zaoberá teória kriminálno-policajného poznania?“ Bez ohľadu na úplnosť ide v podstate o explanáciu a projektovanie kriminálno-policajného poznania (prostredníctvom špecifického predmetu – reality kriminálno-policajného poznania), teda objasňovanie:

- intencnej orientácie realizujúcich subjektov pri plnení ustanovených úloh (zameranie na cieľ);
- obsahu, t. j. náplne a priebehu jeho realizácie (impulz, saturácia potreby, štádiá realizácie atď.);
- súborov recipročných sociálnych aktivít prebiehajúcich medzi realizujúcimi subjektmi a poznávanými javmi (objektmi) pri plnení úloh (komunikácia, uplatnenie kompetencií, akceptácia a kontrola realizácie zo strany spoločnosti);
- realizačných situácií v interakčnom časopriestore (súhrn faktorov – príčiny, podmienky a okolnosti realizácie);
- výstupov (výsledok, efekt, akceptácia) z realizácie a pod.

To potvrdzuje, že kreovaná teória má konkrétneho adresáta, ktorým je policajná prax. Teória kriminálno-policajného poznania poskytuje policajnej praxi relevantné poznanie pre výkon konkrétnej činnosti (napr. pre projektovanie

¹⁷⁰ K uvedenému je vhodné dodať, že príslušníci polície systémovo realizujú kriminálno-policajné poznanie v súlade a v rozsahu občanom delegovaných kompetencií (právom regulované plnenie úloh, zodpovednosť).

procesov kriminálno-polícijného poznania). Vzhľadom na to, že kriminálno-polícijné poznanie predstavuje reálny objekt, toto teoretické poznanie môže byť následne využité pri zdôvodnení jeho existencie (potrebe) a predvídaní alebo optimalizovaní jeho správania.

Z iného uhla pohľadu možno k prezentovanej teoretickej orientácii uviesť, že kriminálno-polícijné poznanie vykazuje charakter účelovej činnosti, ktorá je cieľavedome konštruovaná a riadená. V týchto súvislostiach je možné **kriminálno-polícijné poznanie chápať ako jeden z druhov sociálno-právnych interakcií**. Toto ponímanie je odvodené z teórií sociálnej interakcie. Sociálne interakcie sú procesy, ktoré sú svojou intenciou orientované na subjekty týchto činností (subjekty ako prvky celku alebo sociálne celky – útvary). Interakciou sa rozumie súbor referenčných (súvisiacich) sociálnych aktivít prebiehajúcich medzi subjektmi procesu, ktorý prebieha v určitom časopriestore. Sociálne aktivity prebiehajú vždy v určitom konkrétnom prostredí, ktoré nie je voči subjektom a aktivitám bezvýznamné (indiferentné).¹⁷¹ Treba dodať, že špecifickosť kriminálno-polícijného poznania vymedzuje právna regulácia týchto interakcií.¹⁷²

Z aplikovaného výskumu vyplýva, že realizácia kriminálno-polícijného poznania je závislá od celkovej úrovne spoločenskej praxe a nevyhnutne vychádza z jej vývojového stupňa, a to nielen vnútrospoločenského (predovšetkým v súčasnosti ju výrazne ovplyvňujú aj medzinárodné súvislosti).

Kriminálno-polícijné poznanie nie je realizované ako experiment v laboratórnych podmienkach, ale je integrálnou súčasťou širšieho kontextu spoločenských procesov, ktoré jeho fungovanie ovplyvňujú. Uvedené zmeny vonkajšieho prostredia sú evidentné v posledných desaťročiach, a to tak vo vnútroštátnom, celoeurópskom, ako aj v globálnom rozmere. V 21. storočí tieto zmeny pokračujú, ba dokonca akcelerujú.

V teórii kriminálno-polícijného poznania sú tieto skutočnosti odrážané najmä v tom, že správanie a konanie príslušníkov polície pri plnení úloh sú skúmané a vysvetľované aj vo vzťahu k podmienkam a situáciám (prostrediu), ktoré majú vplyv na realizáciu kriminálno-polícijného poznania. Dôvodov je celý rad. Osobitne v tomto kontexte je možné uviesť, že kriminálno-polícijné poznanie je determinované nielen vnútornými (objektívnymi alebo

¹⁷¹ GEIST, B. *Sociologický slovník*. Praha : Victoria Publishing, 1992, s. 138.

¹⁷² Ústava SR, Listina základných ľudských práv a slobôd, Trestný poriadok, zákon o Polícijnom zbore atď.

subjektívnymi) podmienkami samotného prostredia v zložkách polície, ale aj podmienkami celospoločenskými (politickými, ekonomickými, sociálnymi, právnymi a pod.).

Podobne je to aj pri hodnotení variabilnosti situácií. V praxi je repertoár jednotlivých situácií, v ktorých je realizované kriminálno-policačné poznanie, veľmi široký a pestrý.

Napríklad príslušníci polície realizujú procesy kriminálno-policačného poznania otvorene v určitých situáciách, v iných utajene, a to na účely prevencie, represie, odhaľovania, identifikácie, ochrany, pátrania a pod. V niektorých situáciách je realizácia procesov kriminálno-policačného poznania evidentná (intencionálna). V iných si príslušníci polície neuvedomujú ani samotný vplyv situácie, a to aj napriek tomu, že práve intenzita pôsobenia situácie na ich činnosť je vysoká (osobitne to platí pri bezprostrednom a každodennom profesionálnom kontakte subjektov kriminálno-policačného poznania s občanom).

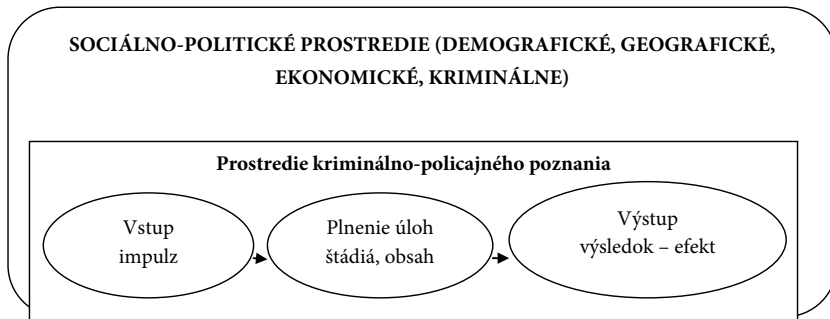
Z týchto konštatácií je možné vysloviť záver, že ak by v kreovanej teórii skúmanie a vysvetľovanie kriminálno-policačného poznania (procesov kriminálno-policačného poznania) boli izolovane orientované len na podmienky, resp. len na situácie, výstupy z týchto aktivít by nemali vedecký charakter. Je to tak preto, lebo **každá aktivita v rámci kriminálno-policačného poznania je realizovaná v určitých konkrétnych podmienkach a v určitej situácii.**

Zložky podmienok a situácií vytvárajú prostredie kriminálno-policačného poznania.

Význam týchto záverov (úvah, konštatácií) má pragmatický charakter. Je evidentný nielen pri projektovaní kriminálno-policačného poznania (procesov kriminálno-policačného poznania), ale aj pri jeho následnom poznávaní, ktoré je orientované najmä na riadenie, realizáciu a kontrolu (ak niekto chce získať objektívne poznatky o procesoch kriminálno-policačného poznania, je potrebné, aby si určil, „čo“ a „ako“ chce skúmať a vysvetľovať).

Teória kriminálno-policačného poznania vonkajšie prostredie a vnútorné prostredie, v ktorom sú účelovo systémovo realizované špecifické policačné činnosti, skúma a vysvetľuje ako ontologické, gnozeologické a metodologické kategórie. Východiskom pri skúmaní týchto kategórií sú interakčné modely kriminálno-policačného poznania, ktorých konštruovanie (ako sme už uviedli) je odvodené z teórie sociálnej interakcie (pozri schému).

Schéma

1.1.1 Vonkajšie prostredie realizácie kriminálno-policačného poznania

Spoločenské prostredie nepretržite generuje potreby vnútorného poriadku a bezpečnosti. Realizujúce subjekty kriminálno-policačného poznania tieto potreby prijímajú ako vstupy a impulzy (indikátory, podnety) vo vzťahu k plneniu delegovaných úloh. Realizáciou kriminálno-policačného poznania participujú na uspokojovaní týchto potrieb. Uvedomujú si, že ich činnosť je determinovaná a ovplyvňovaná permanentnými zmenami spoločenského prostredia. To vyžaduje, aby tieto zmeny v reálnom čase identifikovali a toto poznanie v plnom rozsahu akceptovali najmä pri účelovej realizácii kriminálno-policačného poznania.

Najširší kontext realizácie kriminálno-policačného poznania je určovaný **sociálno-politickým prostredím**. To znamená, že vlastnosti konkrétnej činnosti sú determinované charakteristikami spoločnosti, v ktorej je realizovaná. Predovšetkým ide o charakteristiky vymedzujúce politické, ekonomické a demografické zriadenie spoločnosti, ktoré determinujú plnenie funkcií štátu a vyžiteľnosť práva (štátna moc, podmienky parlamentnej demokracie). V týchto intenciách je možné charakterizovať kontext ekonomického prostredia na realizáciu kriminálno-policačného poznania. Vznikajú rôzne otázky. Ako štát akceptuje činnosť príslušníkov polície? Aké finančné prostriedky vynakladá na rozvoj kriminálno-policačného poznania (z hľadiska personálneho, hľadiska technického atď.)? Aké sú výdaje na realizáciu a rozvoj medzinárodnej policačnej kooperácie?

Demografické a geografické prostredie má nesporný vplyv na charakter kriminálno-policačného poznania. V teórii kriminálno-policačného poznania sa

ním rozumie súhrn fyzických podmienok a spoločenských situácií na určitom teritóriu. Predovšetkým ide o tieto faktory: poloha a rozloha realizačného teritória (štát, kraj, okres, mesto, obec, medzinárodná realizácia), hustota (počet obyvateľov, podiel obyvateľov vo veku, podnebie, typ osídlenia, a iné.

V neposlednom rade kriminálno-policajnú poznanie determinuje aj tzv. **kriminálne prostredie**. Napríklad to určujú podmienky a situácie, ktoré v kontexte charakterizujú stav, štruktúru a dynamiku kriminality, podiel recidívy na páchaní trestných činov, spoločenská závažnosť a úroveň spoločenskej akceptácie trestnej činnosti, úroveň akceptácie práva, a to nielen zo strany subjektov, ktoré páchajú trestnú činnosť, ale aj tých, ktorí ich obhajujú.

Komparáciou organizačných štruktúr zložiek polície vo vybraných krajinách (predovšetkým EÚ) nie sú identifikované zásadné rozdiely. Pre plnenie úloh na úseku kriminálno-policajnú poznania sú to orgány zaradené do rezortu vnútra alebo rezortu spravodlivosti. Len malý podiel týchto orgánov spadá do rezortu obrany a má (polo) vojenský charakter. Bez ohľadu na svoju povahu a rezortné zaradenie majú tieto organizácie hierarchickú štruktúru (armádneho typu), ktorá pozostáva z toľkých funkčných úrovní, koľko je hodností. Sú to väčšinou monokraticky uzatvorené systémy, v ktorých rozhodovanie prebieha smerom zhora nadol. Zložky polície, ktoré plnia špecifické úlohy na úseku kriminálno-policajnú poznania, sú pod dohľadom verejnosti. Snažia sa v požadovanej kvantite a kvalite nadviazať alebo udržiavať štruktúrované vzťahy s občanmi (spoločnosťou), ktorým slúžia.¹⁷³

Zložky polície plniace úlohy na úseku kriminálno-policajnú poznania sú spojené s celospoločenským prostredím (vonkajším) ako účelovo vytvorené subjekty v systéme policajných organizácií, a to predovšetkým tým, že sa spolupodieľajú na usporiadaní spoločenského života, participujú pri regulácii určených spoločenských vzťahov. V systéme policajných organizácií plnia špeciálnu a špecifickú poznávaciu funkciu, pokiaľ to ustanovuje osobitný predpis, a iné úlohy. Obsahom ich činností je špeciálny a špecializovaný spôsob práce s relevantnými informáciami, a to predovšetkým vo vzťahu k systému policajnú konania (napr. na úseku kontroly kriminality). Z týchto dôvodov je ich prioritnou povinnosťou adekvátne reagovať na potreby policajnú konania tak, ako ich orgány tohto systému identifikujú. Na základe identifikovaných potrieb

¹⁷³ ROVER, C. *Služít' a chránít', ľudské a humanitárne právo pre policajnú a bezpečnostné sily*. Bratislava : Príroda, 2003, s. 384.

sú povinné tieto zložky konštituovať svoju základnú organizačnú hierarchiu a všeobecne formulovať stratégiu, ako tieto potreby saturovať. To znamená, že realizáciou kriminálno-policiajného poznania účelovo získavajú relevantné informácie a transformáciou ich saturujú do vhodnej obsahovej formy.

1.1.2 Vnútorne prostredie realizácie kriminálno-policiajného poznania

Spoločenský subsystém prostredia zložiek polície je možné charakterizovať ako sústavu účelovo vytvorených pozícií a z nich vyplývajúcich rolí (kompetencií) ich príslušníkov. Z toho vyplýva, že organizačné štruktúry týchto zložiek je potrebné integrovať do policiajnej organizácie a pri dosahovaní finálneho cieľa účelovo vnútorne diverzifikovať v súlade s plnením delegovaných úloh.

Na základe výsledkov výskumu je možné uviesť, že subjekty zložiek polície (manažéri, operatívni pracovníci, analytici atď.), ktoré plnia úlohy kriminálno-policiajného poznania, akceptujú, že nová bezpečnostná situácia si vyžaduje kvalitatívne nové a zdokonalené prístupy k plneniu ustanovených úloh. V tomto smere je vhodné zdôrazniť, že prioritnou úlohou pre tieto zložky polície je zmeniť vzťah ich subjektov k občanovi. Činnosť týchto subjektov musí mať charakter **služby občanom**. V praxi je to permanentne pertraktované predovšetkým zo strany manažérov, čo je pozitívne.¹⁷⁴

Jednou z ciest aktívneho prispôsobovania vnútorného prostredia zložiek polície premenlivým situáciám je skvalitnenie funkčnosti ich systému, ako aj vlastného riadiaceho procesu, a to na všetkých stupňoch ich organizácie.¹⁷⁵

Vnútorne prostredie zložiek polície, ktoré plnia úlohy kriminálno-policiajného poznania, tvorí systémový celok materiálnych a spoločenských subsystémov.

Materiálny subsystém prostredia predstavuje široký komplex prostriedkov, ktoré:

- umožňujú realizovať základné inštitucionálne funkcie (úlohy);
- zabezpečujú ich vnútorný chod (predovšetkým logistická podpora).

¹⁷⁴ TALLO, A., KLAČAN, M. Niekoľko myšlienok o "Community policing" vo Švajčiarsku. In *Policiajná teória a prax*. 1998, č. 4, s. 79 – 87.

¹⁷⁵ KRAČMÁR, J. Niektoré súvislosti teórie manažmentu s konštituovaním policiajno-bezpečnostnej vedy. In *Konštituovanie policiajno-bezpečnostnej vedy. Záverečná správa z výskumu*. Bratislava : Akadémia PZ v Bratislave, 1997, s. 41.